

РЕЦЕНЗИЯ

От: *проф. дсн Валентина Георгиева Миленкова*
ЮЗУ „НЕОФИТ РИЛСКИ“

Научна специалност: Социология

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен **„доктор“** по научна специалност „Социология“ в катедра „Икономическа социология“ УНСС, проф.направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №502/26.02.2024 на Зам. ректора по НИД на УНСС

Автор на дисертационния труд: Стоян Иванов Димитров

Тема на дисертационния труд: Взаимодействие между гражданското общество и общинската администрация за решаване на проблемите с паркирането в София

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал като докторант по докторска програма към катедра „Икономическа социология“, факултет „Общикономически факултет“ на УНСС по научна специалност „Социология“.

Той е магистър по право, като е придобил магистърската степен през 2015г. в УНСС. От 2016г. работи в Център за градска мобилност ЕАД на длъжност юрисконсулт. През 2017г. е зачислен на редовна докторантура в спец. Социология. Крайният срок на докторантурата е 04.04.2024г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

- Дисертационният труд е с обем 464 стр., дисертационното изследване е с обем 188 стр., структурирани във: увод, три глави, заключение, Литература и Приложения. Приложенията са 14, отнасящи се до различни казуси, свързани с основната тема и имащи характер на документални източници на релацията „гражданско

общество-общинска администрация“, както и въпросник от проведеното проучване и отговорите на респондентите. Библиографията включва 64 източника на български език. Използваните източници представляват монографии, сборници, статии, доклади, сайтове, нормативни източници: наредби, закони, постановления, укази, както и статистическа информация и онлайн източници. Използваната литература показва информираност на докторанта по темата на дисертационния труд.

- Докторантът е следвал изискванията при разработване на отделните части на дисертацията, включително са формулирани ограничения на анализа. В хода на разглежданите проблеми се правят и обобщения и авторски разсъждения при проследяване на различни аспекти на темата
- *Темата* на дисертационния труд е много актуална – паркирането в София и всички, произтичащи от това проблеми и затруднения за населението и институциите. Докторантът е професионално свързан с анализираната от него тема; той е юрисконсулт в общинската структура Център за градска мобилност ЕАД. Има голям опит в сектор „Предложения, сигнали и жалби на граждани“. Този му статус е отлична база за солидния документален материал във вид на вътрешни преписки, протоколи, жалби от граждани, сигнали, решения и съдебна документация, с които изобилства дисертационният труд и които представляват една добра доказателствена част на целия анализ. От тази гледна точка предложената дисертация действително дава голямо многообразие от мнения и позиции на хората, пряко свързани, потърпевши и засегнати от проблема с паркирането в столицата. Затова *основен фокус на дисертацията е: как се осъществява взаимодействието между гражданското общество и общинската администрация предвид решаване на проблема с паркирането.*
- *Обект на изследване са:* гражданското общество и столична общинска администрация, които имат отношение към проблемите на паркирането в столицата.
- *Предмет на изследване:* взаимодействието на гражданското общество и софийска общинска администрация за решаване на проблемите с паркирането.
- *Целева ориентация:* чрез разкриване на „тесните“ места в решаването на проблемите с паркирането да се помогне на двата субекта: гражданското общество и общинската администрация да

намерят механизми за успешно взаимодействие и постигане на общи интереси.

- *Главна цел:* подобряване на взаимодействието между гражданското общество и общинската администрация в решаване на проблемите с паркирането.
- *Целта се реализира чрез* няколко задачи, които напълно ѝ кореспондират и допринасят за нейното съдържателно и емпирично разгръщане и обосноваване.

Работната хипотеза: взаимодействието между столична администрация и гражданското общество за решаване на проблема с паркирането не е на необходимото равнище.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

- *Акцентира се върху основните научни и/или научно-приложни резултати, постигнати в дисертационния труд*

При разработване на дисертационния труд е използван интердисциплинарен методологичен подход, който включва: социология, методология за емпирични изследвания, публична администрация, право, урбанистични изследвания.

Дисертантът е реализирал:

- *Теоретичен обзор*, включващ различни анализи в областта на гражданското общество, публичната администрация, политиките, комуникацията и комуникационния процес на различни целеви общности.
- *Сравнителен анализ*, насочен към идентифициране на общите и водещи тенденции при паркирането в съвременните градски пространства, трансформациите на които са подложени, както и факторите на влияние.
- Прилагане на редица *методи*: „анализ на документи“, „анализ на конкретни случаи“, „вторична обработка на ЕСИ“, „добри практики“.
- *Емпирично изследване* „Оценка на служители от столична община на взаимодействието между столична общинска администрация и гражданското общество по проблемите на паркирането в столицата“. Обект на изследването са служителите на столична община. Изследването е базирано на: *качествения метод*: „експертна оценка“ с 10 респондента. Представен е въпросникът, както и отговорите на респондентите по зададените въпроси и

подвъпроси. Направена е обработка и са анализирани подадените отговори.

Оценявам използваната методология като релевантна на темата на дисертацията и на анализиранияте проблеми. Формулираните подходи допринасят за навлизане в дълбочина на разглежданата проблематика. Теоретичният анализ позволява да се проучи, структурира и анализира информацията по темата, както и да се експлицират изводи и да се набележат конкретни маркери, отнасящи се до формулиране на изследователските въпроси и очаквания.

Емпиричното изследване – с използвания метод е с ясни параметри и допринася за получаване на първична информация, благодарение на която формулираните в дисертацията теза, цел и задачи намират отчетливо потвърждение и подкрепа. Емпиричният метод е базиран на въпросник, като респондентите споделят своите впечатления, опит, мнения, оценки и наблюдения. Това позволява да се пресъздадат реалностите от жизнения свят на респондентите и да се постигне максимална степен на достоверност. Направените експертни оценки са съобразени с методическите изисквания за провеждане на полева работа, съответстват на теоретичния дизайн и верифицират анализа.

На това основание мога да обобщя, че методологията на дисертационния труд е избрана добре и приложена професионално, което довежда и до успешната работа и получените резултати, направените изводи и препоръки.

- *Оценка на изпълнението на поставените задачи и постигането на целта на дисертационния труд.*

Основната теоретична част на дисертацията е свързана с разглеждане на темата за гражданското общество и етапите на неговото формиране като социален проблем. Разгледани са основни автори и техните идеи, както и важни акценти в теориите им за гражданското общество и релацията „гражданско общество-власт-държава“. Разгледани са и моделите на гражданското общество. Разгледано е възникването на гражданското общество в България с неговите 4 етапа (в контекста на теорията на В.Проданов).

Друг теоретичен проблем, разгледан в дисертацията е: стратегията на ценовите шокове през 90-те години на 20 век. Темата за ценовите шокове е много важна като част от цялостната икономическа и

културна среда на прехода, в която паркирането и нарасналите напрежения са елемент от реакцията на гражданското общество.

Приведена е и статистическа информация на общия брой на паркоместата, подадените жалби, отговори на подадени жалби; изчислена е линейна регресия, както и графично са представени различни характеристики на процесите, свързани с паркирането и неговите елементи.

В дисертацията са представени различни добри практики за решаване на проблемите с паркирането. Подробно е описан „случаят Дюселдорф“ – столицата на провинция Северен Рейн Вестфалия. Докторантът е установил контакт със съответната общинска служба и е получил подробна информация за практиките в този регион. Приложена е осъществената комуникация и кореспонденция. Подробно са показани различни данни, отнасящи се до икономическото положение, брой автомобили на глава от населението, брой на паркоместа, паркинги, видове паркинги. По различни критерии са направени сравнения между София и Дюселдорф относно паркирането, подходите и решенията по разглежданата тема. Описани са различни добри практики, като придвижването с велосипед, споделянето на автомобили и други практики, с които да се ограничи използването на автомобили.

В края на трета глава са представени Мерки за решаване на проблемите с паркирането в столицата, включително стимулиране на екологичния транспорт и създаване на екологични зони

Изследователската цел в дисертационния труд е успешно изпълнена като докторантът прави анализ на проблема с паркирането в големия град и произтичащите от това кризи, комуникационни проблеми и възможни начини на решаване в контекста на урбаносоциологията, като реструктуриране на пространството и планиране на неговата визия. Изводът е, че съвременните градски пространства изискват внимателно планиране, управление и изпълнение, което да осигури хармонично съжителство и удовлетворяване на различни потребности, съвместяване на дейности и очаквания на хората. Съвременният човек е ангажиран в различни институционални и общностни мрежи. Необходимо е пространствата да се структурират разумно, отчитайки интересите на различни социални групи и запазвайки добрата градска визия. Съвместяването на всички тези интереси е в обсега на общинските власти и техните поделения.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

- *Оценка за приносите, посочени от дисертанта*

Приемам направените приноси в дисертацията. Към посочените приноси мога да добавя и следните достойнства на дисертацията:

- цялостно организиране на текста около целта и задачите на дисертационния труд;
- структуриране на дескриптивната и обяснителната част на дисертацията;
- представените резултати от проведеното авторско проучване са релевантни на изложението;
- направените изводи създават допълнителна насоченост;
- описаните добри практики в „случая Дюселдорф“ създава допълнителна контекстуализация на анализа;
- представените мерки за паркирането в столицата, идеята за екологичен транспорт и екологични зони създават модернистична визия.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Стоян Димитров е представил 4 публикации, една от които е в съавторство с научния ръководител.

Публикациите са по темата на дисертацията.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът на дисертационния труд отразява съдържанието на дисертацията.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

- Като идея за бъдещи изследвания, препоръчвам на дисертанта да апробира разработения модел и в други общини, за да се проследи проблема с паркирането в други населени места и техните възможности.
- Препоръчвам да се намалят приложенията, за да станат приложенияте документи по-синтезирани и концентрирани.

8. Заключение

Представената от Стоян Иванов Димитров дисертация представлява един сериозен труд, с авторско присъствие, теоретична рамка, с добра структура, разработена емпирична основа и с ясна практическа насоченост.

На това основание изразявам съгласие „за“ присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Социология“, професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата на Стоян Иванов Димитров.

08.04.2024 / гр. София

Подпис: